Itsas-Oarsoaldea

Txostenaren aurkezpena
(erref. E5026 v001)

2020 / Azaroa

Gipuzkoako Foru Aldundia
Ekonomia Sustapeneko, Turismoko eta Landa Inguruneko Departamentua

Diputación Foral de Gipuzkoa
Departamento de Promoción Económica, Turismo y Medio Rural

Errenteria Lezo Oiartzun Pasaia
Oarsoaldea
geroa ereiten creando futuro

AURKIBIDEA

0. AURREKARIAK 3

1. HELBURUAK 4

2. TXOSTENAREN EGITURA 5

3. METODOLOGIA 6

4. SEKTOREA EUROPAN ETA ESPAINIAN 7

5. SEKTOREA ESKUALDEAN 9

6. ESKUALDEKO FUNTSEZKO ERAGILEAK 11

7. KANPOKO ESPERIENTZIA INTERESGARRIAK 12

8. SEKTOREAREN GAKOAK 14

9. IBILBIDE-ORRIA 15

0. AURREKARIAK

ITSAS EKONOMIA

Apustu estrategikoa → **Eskualdeko Plan Estrategikoa 2025**

Oarsoaldea2025

Proiektu eragilea → **Oarsoaldeko Biziberritze Sozioekonomikorako Eskualdeko Plan Estrategikoa**

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
+
Gipuzkoako Foru Aldundia
Diputación Foral de Gipuzkoa

1. HELBURUAK

1. Sektoreak Oarsoaldean duen dimentsioa eta balio ekonomikoa aztertzea
2. Etorkizunera begira potentzialtasunak detektatzea
3. Ibilbide-orria ezartzea

2. TXOSTENAREN EGITURA

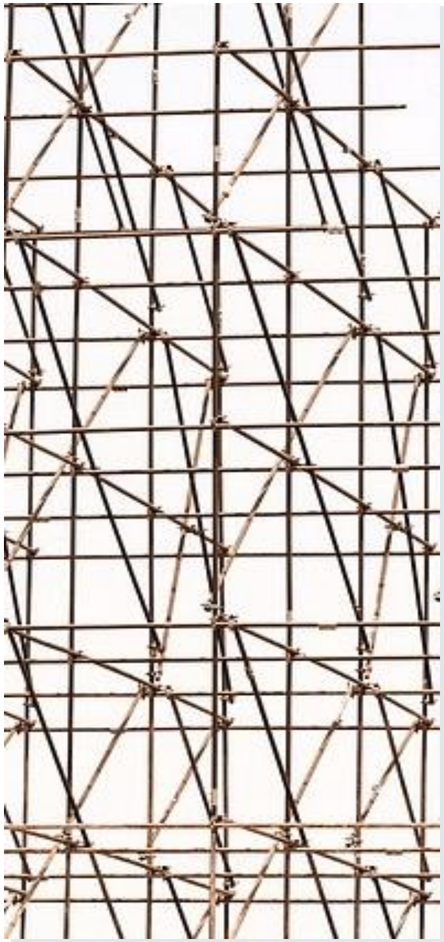

1. Sarrera eta metodologia
2. Sektorea Europan eta Espainian
3. Sektorea eskualdean
4. Eskualdeko funtsezko eragileak
5. Kanpoko esperientzia interesgarriak
6. Ondorioak. Ibilbide-orria

Eranskinak: Establezimenduen direktorioa (DIRAE-EUSTAT)

Enpresen zerrenda (hainbat iturri)

3. METODOLOGIA

1 **Berrikuspen bibliografikoa eta dokumentala**

- *Tokiko, estatuko eta nazioarteko memoriak eta txostenak*

2 **Estatistiken analisia**

- *Eustat, Eurostat, Central de Balances, Nekazaritza, Arrantza eta Elikadura Ministerioa, Eusko Jaurlaritzako Ekonomiaren Garapena, Jasangarritasuna eta Ingurumena Saila*

3 **Funtsezko erakunde eta pertsonekin elkarrizketak**

- *Lasa Naval*
- *Pasaiako Arrantzaleen Kofradia*
- *Blas de Lezo*
- *Merka Oiartzun*
- *Azti*
- *Pasaiako Portu Agintaritza*
- *MIK*

4. SEKTOREA EUROPAN ETA ESPAINIAN

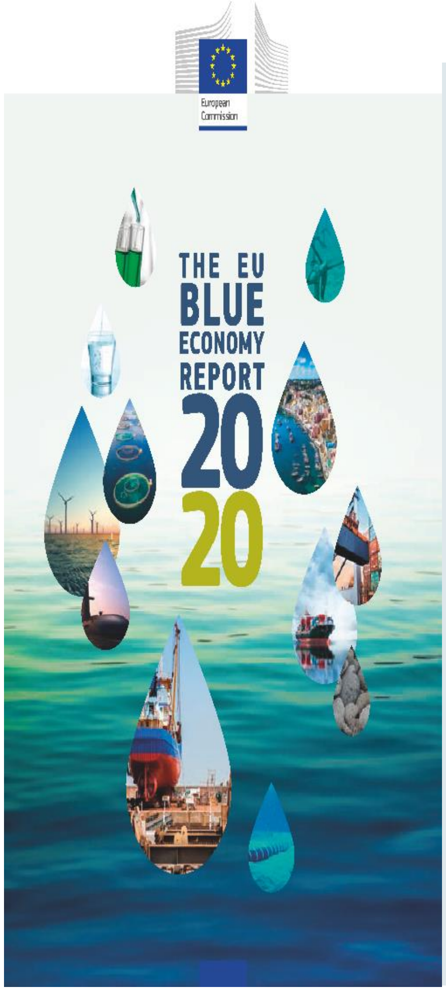

EB (2018)	Enplegua	**4.997.080**	**pertsona**	***(enplegu osoaren % 1,8)***
	Fakturazioa	**749.719**	**mill. €**	
	Balio erantsia	**218.275**	**mill. €**	***(guztiaren % 1,3)***
ESPAINIA (2018)	Enplegua	**944.255**	**pertsona**	***(enplegu osoaren % 4,9%)***
	Fakturazioa	**83.198**	**mill. €**	
	Balio erantsia	**32.736**	**mill. €**	***(guztiaren % 3)***

4. SEKTOREA EUROPAN ETA ESPAINIAN

EBko ekonomia urdinaren sektore tradizionalen egoera eta bilakaera azken urteetan

ITSAS BALIABIDE BIZIAK			
Arrantza	heldua eta egonkorra (produkzioa)	↘ enpleguak	↗ irabaziak
Akuikultura	heldua eta geldi aldian (produkzioa)	↘ enpleguak	↗ irabaziak
Prozesatzea eta banatzea	heldua eta egonkorra	↔ enpleguak	↗ irabaziak
ITSAS BALIABIDE EZ BIZIAK			
Petrolioa eta gas naturala	heldua eta geldi aldian hazkuntzarako	↘ enpleguak	↘ irabaziak
Itsas agregatuen erauzketa	heldua eta egonkorra	↘ enpleguak	↘ irabaziak
Petrolioari eta gasari laguntzeko jarduerak	heldua eta gainbeheran	↗ enpleguak	↘ irabaziak
Bestelako meataritzari laguntzeko jarduerak	heldua eta zabaltzen	↗ enpleguak	↗ irabaziak
ITSAS ENERGIA BERRIZTAGARRIAK			
Itsasoko haize-energia	zabaltzen		
PORTUKO JARDUERAK			
Biltegiratzea	heldua eta hazten	↗ enpleguak	↗ irabaziak
Kargak erabiltzea	heldua eta geldi aldian hazkuntzarako	↘ enpleguak	↗ irabaziak
Akuikulturako proiektuak egitea	heldua eta gainbeheran	↘ enpleguak	↘ irabaziak
Garraioari lotutako zerbitzuak	Heldua eta hazten	↗ enpleguak	↗ irabaziak
ITSASONTZIEN KONPONKETA ETA ERAIKUNTZA			
Ontziak eta egitura flotatzaileak eraikitzea	heldua eta zabaltzen	↗ enpleguak	↗ irabaziak
Josteta eta kirol ontziak egitea	heldua eta geldi aldian	↘ enpleguak	↗ irabaziak
Itsas makineria	heldua eta gainbeheran	↘ enpleguak	↔ irabaziak
Itsas ekipamendua	heldua eta zabaltzen	↗ enpleguak	↗ irabaziak
Ontzi eta itsasontzien konponketa eta mantentze-lanak	heldua eta zabaltzen	↗ enpleguak	↗ irabaziak
ITSAS GARRAIOA			
Bidaiarien garraioa	heldua eta zabaltzen	↗ enpleguak	↗ irabaziak
Salgaien garraioa	heldua eta gainbeheran	↘ enpleguak	↘ irabaziak
Itsas garraioko ekipamenduaren alokairua eta errentamendua	heldua eta gainbeheran	↘ enpleguak	↘ irabaziak
KOSTALDEKO TURISMOA			
Ostatua	heldua eta zabaltzen	↗ enpleguak	↗ irabaziak
Garraioa	heldua eta geldi aldian, hazkundera begira	↘ enpleguak	↗ irabaziak
Beste kontzeptu batzuk	heldua eta egonkorra hazkundera begira	↗ enpleguak	↗ irabaziak

5. SEKTOREA ESKUALDEAN

Itsas ekonomiaren zifra garrantzitsuak Oarsoaldean, aztertutako sektoreetan

Establezimendu kopurua eta eragileak
> 250

Enplegua
> 1.600
> eskualdeko enpleguen % 7

BE aztertutako itsas sektoreena
Eskualdeko jarduera guztien BE baino % 28 handiagoa

	Atzemandako enplegua	Balio erantsia / enplegua (estimazioa)
Handizkako merkataritza	513	63,9
Itsas garraioa eta jarduera erantsiak	400	90,1
Eraikuntza eta konponketa	201	63,9
Itsas arrantza	137	127,7
Hezkuntza, ikerketa eta itsas ondarea	189	

Elkarrte eta Erakunde kopurua
36

Sektorearen adierazle nagusiak

	Arrantza	Arrainen, itsaskien eta beste elikagai batzuen eta arrainen prozesatze- eta kontserba-sektorearen handizkako merkataritza	Espezializatutako establezimen-duetan arrainen eta itsaskien txikizkako merkataritza	Ontzien eraikuntza eta konponketa	Itsas garraioa eta haren jarduera osagarriak, salgaien manipulazioa eta garraioarekin lotutako beste jarduera batzuk
Establezimendu kopurua	**19**	**93**	**24**	**12**	**22**
Enplegua	**137**	**513**	**46**	**201**	**400**
Gipuzkoako enpleguaren gaineko ehunekoa	**14,2**	**49,0**	**8,3**	**--**	**74**
Ustiapeneko diru-sarreren estimazioa *(milaka €)*	**56.553**	**327.548**	**5.665**	**38.923**	**80.787**
Negozio zifraren estimazioa *(milaka €)*	**55.622**	**326.219**	**5.641**	**38.570**	**80.553**
Langile-gastuen estimazioa *(milaka €)*	**8.010**	**21.765**	**1.195**	**8.443**	**25.312**
Balio Erantsiaren esimazioa *(milaka €)*	**17.497**	**32.767**	**1.253**	**12.852**	**36.053**

6. ESKUALDEKO FUNTSEZKO ERAGILEAK

- Pasaiako Portu Agintaritza
- Prestakuntza zentroak:
  - Blas de Lezo
  - Don Bosco
- Ikerketa zentroak:
  - AZTI
  - Tknika
- Itsas ondareko zentroak eta baliabideak:
  - Albaola
  - Mater Museoa
  - Baliabideak:
    - Kultura-ondarea
    - Biodibertsitatea
    - Geodibertsitatea

Aztertutako alderdiak:

- Enplegua, instalazioak eta magnitude ekonomikoak
- Jarduera eta proiektuen arloa
- Ekonomia urdinean eskainitako zerbitzuak
- Adierazten dituzten ikuspegiak eta ahalmenak

7. KANPOKO ESPERIENTZIA INTERESGARRIAK

- **Gijón Azul**
- **Madrilgo Arrantzaleen Handizkako Enpresarien Elkartea**
- **Vigoko Portuko Blue Growth**
- **Pôle Mer Bretagne Atlantique**

Asociación de Empresarios Mayoristas de Pescados de Madrid

BLUE GROWTH

PÔLE MER BRETAGNE ATLANTIQUE

7. KANPOKO ESPERIENTZIA INTERESGARRIAK

Irakaskuntza nagusiak: Pôle Mer Bretagne Atlantique

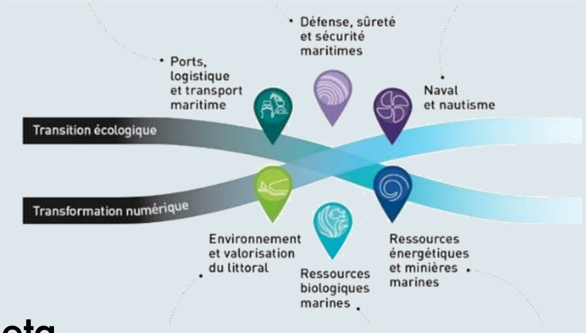

- Esperientzia mistoa: itsasoaren inguruan bikaintasun-komunitate bat sortuz.
  - Ikerketa.
  - Tamaina desberdineko enpresa multzoa (283), prestakuntza- eta ikerketa-erakundeak (50) eta beste mota batzuetako erakundeak (40).
- Helburua: berrikuntzarako gaitasuna eta hazkundea bultzatzea eta ikusgarritasuna ematea.
- Tokiko ekimena, Estatuaren babesarekin eta bazkide instituzionalen eta enpresen eta zentroen kuoten parte-hartzearekin, finantzaketa-iturri garrantzitsua izanik.
- Partenaire Kluba (19), elkartekideei zerbitzu berezituak ematen dizkiena (bankuak, inbertsio-funtsak, etab.).
- Egitura txikia (10 pertsona zerbitzu orokorretan + 20 ingeniaritzan, dedikazio puntualarekin, bazkideek jarritakoak). Instalazio murriztuak, partaide guztien buru gisa, proiektuak bultzatuz, finantzaketa bilatuz, aholkatuz eta proiektuak babestuz.

7. KANPOKO ESPERIENTZIA INTERESGARRIAK

Irakaskuntza nagusiak: Vigoko Portuko Blue Growth

- **Portu Agintaritza batek gidatua eta Estatuko Portuak erakundeak babestua, portu berritzaile, berde, konektatu eta Europako Batzordearen Blue Growth estrategia bereganatzearen alde egiten du, ekonomia edo hazkunde urdinarekin lotutako arloetan inbertsio teknologikoa berrindartzeko.**
- **Portu Agintaritzak, bere funtzio tradizionala gaindituz, modu aktiboan parte hartzen du portu-erkidegoaren garapenean.**
- **Plan estrategiko batean oinarritzen da (44 ekintza, 207 milioi euro 2016-2020rako), eta 250 eragilek parte hartzen dute (administrazioa, sektore pribatua, prestakuntza- eta ikerketa-erakundeak, gizarte zibila).**
- **Logistikaz gain, nabarmentzekoak dira arrantzan eta merkaturatzean egindako esku-hartzea, energia, bioteknologiaren aplikazioa portu-esparruan eta prestakuntza, unibertsitateekin eta ikerketa-zentroekin lankidetzan arituz.**

8. SEKTOREAREN GAKOAK

Sektorearen egungo eta etorkizuneko egoeraren gakoak Oarsoaldean

a. Europako esparruak ekonomia urdinaren sektorea bere horretan identifikatzen du, eta bere ezarpenean eta etorkizunerako itxaropenetan oinarrituta babesten du. Horrek bidea markatzen dio Oarsoaldeari.

b. Esperientzia arrakastatsuek asmo handiko apustuei aurre egitea bideragarria dela erakusten dute.

c. Eskualdeko eta lurraldeko plangintzan estrategiak egon arren, zaila da horiek ezartzea eta Oarsoaldea EAEko erreferente bihurtzea, Euskadiko Ekonomia Urdinerako estrategia instituzional globalik ez dagoelako.

d. Sektoreak ezarpen esanguratsua du Oarsoaldean.

e. Eskualdeak eragile garrantzitsuak ditu, eta horien eginkizuna indartu egin beharko litzateke, ekonomia urdinaren bultzatzaile gisa.

f. Trakzio-berrikuntzako proiektuetan eta eragile publiko eta pribatuen sustapenean dagoen defizitak hedapena zailtzen du.

g. Arrantza-flota uzkurtu egin da, baina beste portu eta titulartasun batzuetako ontzietatik datozen deskargek eta arrainaren merkataritzaren pisuak egitura indartsua osatzen dute, Oarsoaldeko ekonomia urdinaren bereizgarrietako bat dena.

h. Hainbat eremutan aprobetxatzeko aukerak identifikatzen dira.

9. IBILBIDE-ORRIA

Potentzialtasunak

- Itsas baliabide bizien merkataritza, prestaketa eta eraldaketa
- Automobilen, edukiontzien, produktu siderurgikoen eta potasen trafikoa
- Ontzien eraikuntza eta konponketa
- Industria eolikoa (dorreak eta pieza handiak)
- Ikerketa eta ingurumena (ekonomia zirkularra, klima-aldaketa eta biodibertsitatea)
- Prestakuntza espezializatua (ardatza: bioteknologia urdina)
- Aisialdiko nabigazioa
- Itsasoari lotutako aisialdiko jarduerak (kirola eta urpekaritza)
- Itsasertzeko turismoa (itsas ondarea eta turismo kulturala)

9. IBILBIDE-ORRIA

Epe laburreko ekintzak

- Topaketa- eta dinamizazio-gune bat antolatzea, eragileak aurrez inplikatuz ➔ *Oarsoaldea Garapen Agentzia*
- Eragile giltzarriei eskatzea eskualde-mailan ekonomia urdina planifikatzeko eta bultzatzeko tresna bat egin dezatela, beren gaitasunak aprobetxatuz ➔ *PPA eta Azti*
- Talka-plan bat gauzatzea:
  - Lonjako obrak amaitzea ➔ *PPAk obrak lizitatzea eta gauzatzea*
  - Ontzigintza sustatzea plan espezifiko baten bidez ➔ *Pasaiako Portuaren 2015-2025 Plan Estrategikoan 2016-2017rako aurreikusitako plana egitea (PPA)*
  - Gutxiegi erabilitako espazioen balioa nabarmentzea, balio erantsiko merkataritza-jarduera berriak eta portu-jarduerari lotutako hiri-ekipamenduak sustatuz, PPA Plan horretan bertan egindako proposamenaren arabera ➔ *Ipar Herrerako sektoreak ekonomia urdinerako dituen potentzialtasunak eta aukeren aprobetxamendurako analisi baterakoia.*
  - AZTItik gertu dagoen itsas ikerketa zientifikoa zabaltzeko gunea, ekipamendu eta espazio leheneratuak lotzen dituen ikerketa-ardatz bat antolatuko duena. Itsas Ikerketarako Eremu bat eratzea hurbileko itsasertzean, eskualde horretako ikerketa- eta prestakuntza-zentroen parte-hartzearekin ➔ *Azti eta eskualdean ezarritako prestakuntza, ikerketa, ondare eta ingurumen zentroak.*
  - Programatutako hirigintza-ekintzak amaitzea (lonjako plaza eta estalki irisgarria urbanizatzea, Arrandegi Kaiaren pasealekua, Herrera Mendebaldeko biltegien estalkian sortutako espazioen erabilera, Lezo-Donibane bidegorria), bisitarako korridore erakargarri bat eratuz, bertako biztanleentzat eta itsasoari lotutako jarduerak lotzeko ➔ *Gipuzkoako Batzar Nagusiek 2020ko urrian eskatutako Portua-Hiria Batzordea abian jartzea, erakundeen eta sorosleen arteko topagune gisa.*
  - Donibaneko eta Hospitalilloko uraren kalitate txarraren arazoak konpontzea eta aurrera egitea "Pasaia hiri-portu eredugarria izan dadin ingurumen-kudeaketagatik", 2014ko "Pasaiako Portuaren egiturazko azterketa prospektiboa" izenekoan jasotzen zenez, 2025erako helmuga gisa ➔ *Pasaiako badiaren ingurumen-hobekuntza lortzeko asmoz 2012ko urtarrilean eratutako erakunde arteko batzordea berraktibatzea*